

2022-10-16

Nacka tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
Box 1104
131 26 Nacka strand

mmd.nacka.avdelning3@dom.se

Svensk Kärnbränslehantering AB, SKB, ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till utökad verksamhet vid anläggning för slutförvaring av låg- och medelaktivt avfall (SFR) i Forsmark, Östhammars kommun

Mål nr M 7062–14

I yttrande 2022-06-07 i ärendet skriver föreningen:

Naturskyddsföreningen i Uppsala län betonar vikten av information till kommande generationer och föreslår att SKB ska presentera en plan för hur information om anläggningen över flera hundra år ska hanteras.

SKB bemöter detta genom att hänvisa till villkorsförslag 13:

13. SKB ska under tiden fram till förslutning av SFR bedriva en strukturerad omvärldsbevakning rörande slutförvaring av låg- och medelaktivt avfall, informationsbevarande samt övervakning av slutförvar efter förslutning. SKB ska minst vart femte år informera tillsynsmyndigheterna samt Östhammars kommun om resultatet av omvärldsbevakningen samt vilka förberedelser som vidtagits beträffande informationsbevarande och eventuell övervakning efter förslutning.

Kommentar: Östhammars kommun har drivit frågan om ansvar efter förslutning vad gäller det föreslagna slutförvaret för använt kärnbränsle. Beslut har fattats om statligt ansvar efter förslutning.

Naturskyddsföreningen Uppsala län yrkar att staten ska ha ett slutligt ansvar efter förslutning om tillstånd meddelas för utbyggnad av SFR enligt SKB:s förslag och att staten har ansvar för informationsbevarande och övervakning efter förslutning.

Naturskyddsföreningen i Uppsala län hemställer i yttrande 2022-06-07 att det feldeponerade avfallet ska tas upp ur SFR innan fortsatt deponering i SFR får ske.

SKB motsätter sig att särskilda villkor beträffande det feldeponerade avfallet föreskrivs i tillståndet enligt miljöbalken.

SKB har meddelat att SKB har, som ett svar på ett föreläggande från SSM, förordat att ett återtag av det feldeponerade s.k. S14-avfallet ska ske under förutsättning att mellanlagringsmöjligheter finns etablerade på annan plats, företrädesvis på AB SVAFO:s anläggningar i Studsvik. SKB meddelar vidare: ” En förutsättning för att påbörja återtag är att mottagarna av avfallet i god tid har upprättat mellanlager. SKB har dock informerats om att det pågår diskussioner mellan AB SVAFO och regeringen beträffande det juridiska ansvaret för det historiska radioaktiva avfallet, i vilket det feldeponerade S14-avfallet ingår. SKB råder således inte över frågan om tidpunkten för upprättande av mellanlager i Studsvik och hur S14-avfallet slutligt ska hanteras efter ett eventuellt återtag och kan således inte göra några utfästelser beträffande när ett återtag ska ske och hur den fortsatta hanteringen av S14-avfallet ska gå till. Frågan bör därför enligt SKB:s förmenande även fortsättningsvis hanteras inom ramen för SSM:s tillsyn enligt kärntekniklagen och strålskyddslagen.”

SKB anser sig med detta ha svarat på föreningens hemställan.

Naturskyddsföreningen Uppsala län föreslår, som kommentar till detta, att mellanlagringsmöjlighet för det feldeponerade avfallet utreds skyndsamt för att anordnas inom Forsmark AB:s alternativt SKB:s område i Forsmark i avvaktan på vidare myndighetsbeslut.

Naturskyddsföreningen i Uppsala län hemställer i yttrande 2022-06-07 att domstolens avgörande ska avvakta rättsprövningen av regeringens beslut om tillåtlighet enligt miljöbalken till mellanlagring, inkapsling och slutförvar av använt kärnbränsle (KBS-3-målet) och konstaterar att SKB anfört att de prövningsmässiga förutsättningarna för bergdrivning och hantering av bergmassor vid Kärnbränsleförvaret, och de effekter i

form av exempelvis utsläpp av kvävehaltigt vatten som kan bli följderna härav, inte kommer att vara kända när villkor föreskrivs för SFR.

SKB:s kommentar: ”SKB motsätter sig förslaget och anser inte att de omständigheter som Naturskyddsföreningen i Uppsala län pekar på utgör skäl för en sådan handlägningsåtgärd. Att de provningsmässiga förutsättningarna för bergdrivning och hantering av bergmassor vid Kärnbränsleförvaret inte är kända har ingen bäring på provningen av SFR-utbyggnaden eftersom SFR-utbyggnaden tillståndsprövas före Kärnbränsleförvaret. Som SKB anfört bör frågor om kumulativa effekter av bergarbetena från respektive projekt hanteras i provningen av Kärnbränsleförvaret.”

Kommentar: Naturskyddsföreningen Uppsala län menar att kumulativa effekter behöver beaktas även vad gäller till exempel störningar av transporter i samband med de två projekten; utbyggnad av SFR och KBS-3 ärendet, då dessa sannolikt kan komma att sammanfalla under en del av projekttiderna. Föreningen menar att domstolens avgörande om SFR-utbyggnaden bör avvakta rättsprövningen av regeringens beslut om tillåtlighet enligt miljöbalken till mellanlagring, inkapsling och slutförvar av använt kärnbränsle (KBS-3-målet) så att villkor kan sättas för båda projekten parallellt om båda projekten kommer att genomföras samtidigt.

Naturskyddsföreningen Uppsala län

Marianne Kahn

Ordförande